ויחי תשפ"ג

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון שמ"ב

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **ויחי – חזק**, עומדים לעשות סיום על **ספר בראשית**, שהוא חמישית מהתורה הקדושה, ומה שהפרשה נקראת 'ויחי – חזק' יש בזה רמז ולימוד גדול לבן אדם, איך יכול **לחיות חזק**!

כשמסיימים אחד מספרי התורה הקדושה, המנהג להגיד להעולה לתורה: "חֲזַק חֲזַק וְנִתְחַזֵּק [ג' פעמים] **וְנִתְחַזֵּק**", כי אדם צריך לקבל את ההתחזקות שלו על ידי התורה, ואת התורה קבלנו על ידי משה רבינו ע"ה, וזהו דאיתא ש'חזק חזק חזק' ג' פעמים הוא כמניין '**משה**' ('חזק' – 115, ג"פ הוא 345), כי מפי משה רבנו, אדון כל הנביאים, קיבלנו את התורה, אבל את התורה קיבלנו על דרך "חזק"!

אדם שואל: 'מה הלימוד של הצדיקים?' זה דבר שהיה רגיל בפי מוהרא"ש הקדוש: **בשורה אחת, מהו הלימוד של רבינו?** אם אדם ישאל אותך: **מה רבינו בא לחדש בעולם?** אמנם אצל רבינו יש חידושים בלי ספור, אבל אם רוצים להכניס את זה במילה אחת, התשובה היא: **התחזקות!**

כי אדם בזה העולם צריך מאד מאד התחזקות, ומקודם לכן הוא בוודאי צריך לקבל את המפה של החיים – מה איתי? נולדתי, ואני בדרך אל התכלית הנצחית, ואני צריך להגיע אל היעד שלי, ומה איתי?!...

הנה עתה היה לנו את ההילולא של ר' נתן, וכשר' נתן הסתלק, אנ"ש שבעיר ברסלב כתבו מכתב לאנשי שלומינו שלא גרו בברסלב ולא היו בשעת ההסתלקות של ר' נתן, והוא מכתב מאד מעניין, ומובא בו כל מיני דברים שר' נתן דיבר בימיו האחרונים, ובפרט בשבת האחרונה [ר' נתן הסתלק בער"ש, היינו בשבת שלפני זה], ובתוך דברי ר' נתן שם, שכמובן רימז כבר על הסתלקותו, הוא אומר: זה ביזיון לדבר מזה, וכל בעלי דרשה

מדברין מזה כי מוכחים לדבר מזה, ומהו הדבר? **שאדם יצטרך להגיע לסופו, ליומו האחרון, וישכב עם הרגליים אל הדלת, ואז הוא יראה איך עברו עליו החיים...**

זה משפט קצת 'חריף', אדם לא רוצה לשמוע זאת... – 'אני רוצה לחיות'... **נכון שאתה רוצה לחיות, אבל תלמד 'איך' לחיות! לתמד איך מסדרים את החיים, איך תצליח בחיים!** בחיים עוברים כל מיני מצבים על האדם, ועיקר הלימוד הוא: **'התחזקות'**, איך להתחזק בכל מה שעובר עליו, לא להתבלבל משום דבר שבעולם! לא לקבל חלישות הדעת 'אני כבר אבוד' רח"ל, אלא להתחזק ולדעת מהתכלית – לאן הוא צריך להגיע, שזה יהיה ברור לו!

כי הנה, את זה כל בעלי דרשה אומרים: 'צריך לחשוב על התכלית', **אבל להגיד לבן אדם כה משפט בלי לגלות לו התחזקות, מה פעל?!...**

ר' נתן מסביר זאת על פי דברי חכמינו הקדושים (ברכות ה.): **לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה, אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע, אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה**; נשאלת השאלה: אם העצה הכי טובה וחזקה היא **'יזכור לו יום המיתה'**, שיאמר זאת מיד בהתחלה... ומדוע צריך להקדים לימוד התורה וקריאת שמע?

אך עפ"י הנ"ל מובן מאד, כי צריכים להגיד לבן אדם משפט כזה של **'יזכור לו יום המיתה'** יחד עם זה שאומרים לו **'איך לחיות'**, איך להכין את עצמו ליום האחרון, לא שאומרים לו שיהיה יום המיתה, וזהו... כי מה יעשה עם זה?! ולכן אומרים לו מקודם: **תלמד תורה** – תתחיל לרכוש לעצמך נכם ורכוש נצחי!

אדם לא מבין שכל פסוק שהוא לומד, כל פרק משניות, כל דף גמרא, זה רכוש נצחי! זה יהיה חלקו לעד ולנצח נצחים!

רוב בני אדם לא יודעים איך להעריך את זה – איך מעריכים לימוד התורה? **אבל זה המזון של הנשמה שלך! ולא רק שעתה השבעת את הנפש שלך מרעבונה, אלא זה יהיה חלקך לנצח! הפסוק הזה שקראת, המשנה הזאת שלמדת, דף הגמרא שלמדת והבנת או שגרסת, זה שלך!**

רבינו לימד אותנו שבכל אופן שאדם ניגש אל התורה – זה שלו! רבינו

אומר (ספהמ"ד אות לימוד סעיף י): **כָּל יְדִיעָה בְּמִשְׁפְּטֵי הַתּוֹרָה, חֵן מִצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ חֵן מִצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְקוֹנוֹ, הַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּעַצְמָהּ הִיא הַצְּלָחַת הַנֶּפֶשׁ** – כל דבר שאדם לומד, וקיבל איזו ידיעה חדשה, כי בכל פעם מעיין באיזה משהו, לומד איזו הלכה, שומע איזה שיעור, שומע איזו הבנה חדשה, זו הצלחת הנפש! זה דבר נצחי! זה נחרט בנפש האדם ויישאר אִתּוֹ לנצח!

נמצא אפוא, שבזה אתה נותן לבן אדם **'צידה לדרך'**, כי מיום לידתו ועד יום הסתלקותו נמצא האדם ב'דרך', ובכל יום הוא מתקרב אל התכלית, שזהו הכתוב בפרשת השבוע: **"וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת"**, 'יְמֵי' דיקא, היינו הימים, ולא כתיב ש'יעקב אבינו' התקרב למיתה, כי על זה חכמינו הקדושים כבר אומרים (תענית ה:): **יעקב אבינו לא מת**, כי צדיקים – שזה כל אחד, כפי קדושת הצדיק שיש בתוכו – לא מתים! אדם יש לו נשמה, שהיא חיה וקיימת לנצח! הגוף, מצד הגשמיות והחומר, יש לו זמן מוגבל, אבל הנשמה, כפי שמשביעים אותה, בונים אותה ומשלימים אותה, זה לא מת! זה חי לנצח!

וזהו **"וַיִּקְרְבוּ 'יְמֵי' יִשְׂרָאֵל לָמוּת"** – ה'ימים' מתקרבים, כי יש לכל אחד זמן מוגבל בזה העולם, וימיו מתקרבים ליום המיתה, וזאת אדם צריך לדעת תמיד כשמגיע יום חדש: עוד יום הוא יותר קרוב אל התכלית שלו! – 'לא אל תדבר איתי מזה, אני מפחד'... **אבל אדם צריך לדעת את הסוד של התחזקות, מה זה 'התחזקות'? איך למלאות את הימים והשנים שלי בלימוד התורה!**

זה הדבר הראשון שמובא שם בגמרא – לימוד התורה, והדבר השני הוא **'יקרא קריאת שמע'**, היינו שיכנים עצמו באמונה חזקה, שידע **"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד"** (דברים ו, ד); **העבודה של אדם בזה העולם היא לבנות את האמונה שלו!** רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' ה) שאדם צריך לבדוק את עצמו איך הוא אוחז באמונה, ואיך אדם ידע איך הוא אוחז באמונה? שהוא יודע שעליו להתחזק! הוא יודע **'אני לא לבד, הקב"ה איתי, ואני מקרב את עצמי אל התכלית שלי!'...**

אבל הנה, לפעמים אדם אמנם למד תורה, וכן קרא ק"ש, אבל עדיין היצר הרע בוער בו... שזה לא קל, מלחמת היצר זה דבר תמידי, והוא בא מכל מיני כיוונים, כל מיני דרכים, כל מיני

התלבשויות, ואז אדם אומר ליצר הרע: **'יום המיתה'...**

אבל לא התחלת עם זה, אלא אתה אומר לו: "מה אתה רוצה ממני? יש לי כבר את ההתחזקות הזאת של לימוד התורה, אני מנסה ללמוד כמה שאני יכול, אני מכנים את עצמי באמונה – אמונה זו תפילה, לדבר הרבה אל הקב"ה!"... אדם לא 'תופס' שכשהוא לומד תורה, קורא ק"ש – מתחזק באמונה, לאן זה יוליך אותו? זה יוליך אותך סוף כל סוף להגיע אל היעד, להגיע אל הקב"ה!

יום המיתה זה לא דבר שמעציב את האדם ח"ו, אלא אדרבה, זה הנותן לו הכח להתקדם הלאה, ולדעת שעליו להכין את עצמו ליומו האחרון.

ר' נתן מסביר שזה פירוש דברי הגמרא (ברכות לא.): **'אמרו ליה רבנן לרב המנונא זוטי בהלולא דמר בריה דרבינא לישרי לן מר'** – יושבים צדיקים בחתונה, ומבקשים מהצדיק שישיר משהו, **'אמר להו: ווי לן דמיתנן, ווי לן דמיתנן'** – אנחנו צריכים למות... ולכאורה זה מה ששרים בחתונה?... מסביר ר' נתן: **זו העצה!** הצדיקים האלו ששרו זאת, זו היתה התשובה שלהם נגד היצר הרע – הם"מ: **'ווי לן דמיתנן' – מה אתה רוצה ממני?! אני יודע שאני צריך להכין את עצמי ליומי האחרון, וזו כל ההתחזקות שלי! כל נקודה שאני זוכה לתפוס לעצמי, זה קרו לעד ולנצח נצחים!**

וכך הוא בכל ענייני החיים, אדם חושב 'מה כבר... אני התאפקתי מלהיכנס בכעס על מישהו – בבית, על האשה והילדים, קיבלתי על זה V – וזהו'... **לא! זו הצלחת הנפש! קנית קנין בתוך הנשמה שלך! ואם תהיה חכם, תמשיך להתחזק!**

זה לא מבטיח לאדם שהוא תמיד ימשיך להתקדם ולא ילך לפעמים פסיעה אחרונה, **אבל** זה חלק **מההתחזקות הזאת, שמתחזק מכל דבר, וממשיך הלאה! אם היתה לך איזו ירידה ונפילה, פה רואים מהי ההתחזקות של האדם! אם אדם נופל בעצמו ומתייאש 'אני רציתי, ולא הולך לי, זה לא בשבילי'... בזה נכשל במלחמת החיים, משא"כ אדם שיודע שזה צריך להיות כל האומץ שלו – רק להתחזק!**

ואת ההתחזקות הזאת מקבלים מהצדיקים, ולכן 'חֲזַק חֲזַק וְחֻזַּק' הוא בגימטריא **משה**, שהוא הצדיק, וידוע

ששלושה פעמים מורה על 'חזקה' [וכמובא בגמרא לכמה עניינים, למשל: אדם שגר בבית שלוש שנים הוא עשה 'חזקה' על הבית, וכן בהרבה עניינים, כל פעם שיש דברים שהם שלוש פעמים – זה 'חזקה'], ולכן אומרים שלוש פעמים 'חֲזַק', כי גם על התחזקות צריכים 'חזקה'... לפעמים אדם אמנם חזק, אבל הנה הוא נחלש, ולכן אומרים לך 'חֲזַק חֲזַק וְחַזַּק' – תקבע בנפשך בתור 'חזקה' את ההתחזקות הזאת, ואיך? ע"י הצדיק, ולכן הוא גימטריא **'משה'**, שהוא השם של הצדיק, שהוא משה רבינו, ובזוהר איתא (תיקוני זוהר קיב:): **"אִתְפַּשְׁטוּתֵיהּ דְּמֹשֶׁה בְּכָל דָּרָא וְדָרָא"** – האור וניצוצי הקדושה של נשמת משה רבינו מתפשט בכל דור ודור, שזה הצדיקים שמחזקים אותנו, ומראים לנו דרך בחיים שלא להתפעל משום דבר, אלא תמיד להתקדם, ללכת ולנסוע הלאה!

ועתה הוא הזמן להתעורר לזה, כשמזכירין ענין של 'חזק' כשזוכים לסיים חמישית מן התורה; התורה היא **'חומש'**, מלשון (שמות יג, יח) "וַחֲמֻשִׁים **חֲמֻשִׁים** עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם", ואיתא שם ברש"י: **'אֵין חֲמֻשִׁים אֶלָּא מְזֻיָּנִים'** – שמתאזר עם נשק וכלי זין; למה מתחילים ללמוד עם ילדים חומש? עושים סעודה ומתחילים ללמוד חומש וכו', מדוע? כי אז מלבישים את הילד עם כלי זין הללו, החומש! שהוא ירגיש שיש לו את זה בחיים!

אגב, אנחנו מעוררים על זה רבות, אבל תמיד צריכים לחדש את העניין: הנה עתה עומדים לסיים ספר בראשית, מקוים שהיינו חזקים בהתחלת ספר בראשית שנים מקרא ואחד תרגום, ואם לא – נתחיל מעכשיו, נסיים לכל הפחות!

כשמגיעים לסיום, טבע של אדם לומר 'לא זכיתי... הגעתי מאוחר, ולכן אחכה עד ההתחלה הבאה... עוד שנה יהיה עוד מחזור, ואז אני אתחיל'... **חס ושלום! אם הגעת אל הסיום, תעשה את הסיום ביחד עם כולם, ותמשיך!** כי אצל עם ישראל אין דבר כזה 'סיימתי', 'גמרתי', אלא הסיום הוא תמיד הקדמה להתחלה חדשה!

אנחנו זוכים לעשות סיום על ספר בראשית, שזה הספר של בריאת העולם והאבות הקדושים, ענין של אמונה קדושה וטהורה, רבינו אומר (שיחות הר"ן, סי' ה): **"אשרנו שמשה רבנו ע"ה בחר לנו חלק טוב מאד**

ונתן לנו את התורה ופתח בה (בראשית א א) **בראשית ברא אלקים את השמים וכו' בלי שום חקירות ומופתים שלהם, רק צוה עלינו להאמין בהשם יתברך באמונה לבד"** – אמונה פשוטה! הקב"ה ברא את העולם, ונתן לנו את התורה הקדושה, את ארץ ישראל (כדברי רש"י שם בתחילת התורה), אמונה פשוטה! בלי שאלות! בלי ספקות! כך מתחילים את התורה, עם אמונה פשוטה!

וזכינו לקרוא את כל סיפורי האבות הקדושים: אברהם, יצחק ויעקב, ראש אומתנו, כולנו נכדים של אברהם, יצחק ויעקב, והם הורו לנו הדרך איך לעבור בזה העולם; אדם אומר 'אל תספר לי סיפורים ישנים של אברהם, יצחק ויעקב'... **זה לא כך! אם תשימו לב, מזכירים את זה בכל תחילת תפילה העמידה** (וכן בהרבה הזדמנויות): **'אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב'** – מה זה? לעובדא ולמעשה! אנחנו נכדים וצאצאים מאברהם, יצחק ויעקב, וצריכים לחיות עם הלימודים שלהם! שזה יהיה מציאותי!

נלך בדרכו של **אברהם אבינו** – לעשות צדקה וחסד עם הבריות, לגלות אמונה לכולם, לדבר מאמונה, לקרב את כולם! **יצחק אבינו** – הלך עם מסירות נפש, מידת היראה, מסירות נפש בצורה הכי נעלית, הוא מוכן להישחט על קדושת שמו יתברך! **יעקב אבינו** – הוא בנה את כל שבטי ק"ה, והוליד אותם וחינך אותם, והכין אותם!

שזה פרשת השבוע, הם נמצאים עכשיו במצרים, לא מקום קל... הם היו רגילים להיות בארץ ישראל, שהוא המקום של גילוי שכינה והארת האמונה וכו', ועכשיו הם הגיעו לארץ מצרים, ויעקב אבינו – ע"י יוסף הצדיק שהקדים, וכן "אֶת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גֹּשְׁנָה" – לימד אותם: **אם זה המצב שבו אנו נמצאים עכשיו פה במדינה הזאת, במקום הזה, צריכים התחזקות! לדעת שיש רצון הקב"ה בזה, ויש ענין למה הקב"ה רוצה את זה!**

אדם צריך תמיד לדעת שעליו להשלים עם המציאות; בוודאי, אם יש בחירה לאדם שהוא יכול לעשות דברים טובים וח"ו הפוך, הוא לא יכול לומר 'זה לא עסק שלי, הכל יֵעָשֶׂה כפי רצון הקב"ה'... **יש לאדם בחירה!** אבל יש מצבים מסוימים בחיים שלא מגיעים ע"י הבחירה של האדם, איך נקלעתי למקום הזה, לקהילה הזאת, לדברים כאלו, לבית הזה, לאשה הזאת, לילדים

הללו, איך? הקב"ה מנהיג את העולם, והלימוד העיקרי הוא **התחזקות**, לדעת שזה רצון הקב"ה, ואני צריך להפוך את הכל ולמלאות את רצון הקב"ה בכל מה שיש לי!

זה מובן מאליו, שאם אין לאדם רבי, מלמד, מנהיג, שיעורר אותו על זה, בקל מאד שזה יתקרר אצלו... כי כמה אדם יכול לסבול? הולך לו דברים נגד רצונו, הוא לא יודע, אין לא ניסיון, ולפעמים הוא 'מרים ידיים' – מה אני יכול לעשות?...

אבל הצדיקים הם המכניסים בנו תקוה, מעוררים אותנו על התחזקות, ומגלים לנו: באיזה מצב שאתה נמצא, אם תרצה עתה להשתפר, להפוך את המצב לענין טוב, זה בוודאי יהיה ככה! בלי ספק!

הרצון של אדם זה הדבר הכי חזק שיש לו! ואם יש רצון – הוא יגיע לכל דבר! אנחנו יודעים המון שיחות בעניין הזה, לדעת '**אם תרצה – תוכל**!' אם אדם ירצה – סוף כל סוף הוא יגיע! הוא ישלים את כל מה שהוא רצה!

אנחנו אומרים כל יום בתפילת שמו"ע בברכת 'רצה', שנסובה על ענין של 'רצון', אנחנו מבקשים: "**רצה ה' אלקינו בעמך ישראל ובתפלתם**

שעה", שזה ענין של רצון, שהקב"ה ירצה כביכול לקבל את הרצון שלנו, ומסיימים שם בלשון: "**ותחי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך**", במילים אלו מונח שהרצון זו העבודה הכי קדושה של עם ישראל! אנו מבקשים שנזכה לעבודת הרצון, שיהיה לנו רצון חזק ואמיץ!

ואם יש רצון – תגיע! הס"מ יודע את זה, ולכן כל העצה שלו תמיד היא להחליש את הרצון: 'אתה כבר ככה, הבית שלך נראה ככה, לא זכית לשלום בית, לא זכית לחנך את הילדים כמו שצריך, לא הצלחת בפרנסה, אז מה אתה רוצה?' נשים לב לשאלו: 'מה אתה '**רוצה**'?' ענין של **רצון**, ומה אני רוצה? אולי פעם רציתי... אני רואה שזה כבר לא הולך לי... **אין דבר כזה! אם היה לך רצון אמיתי, היית מתגבר עם רצון חזק, היית מבצע את זה! היית מגיע!**

אבל הס"מ הוא ערמומי, והוא חותך בשורש, במקום להתחיל להוריד מעץ גבוה ענפים מהצדדים וכו', הוא חכם, הוא מגיע לשורש, הוא עוקר את השורשים, והנה כל העץ נפל... ומהו השורש? זה הרצון! שאדם רוצה! אני יודע שאני יכול להצליח בחיים! לא למדתי עד עכשיו באמת, אין לי רקע

בלימוד, אבל אני רוצה, ואני צריך להגיד לעצמי שבוודאי אוכל להראות את זה! אני מתחיל!

איך? לא בפעם אחת זוכים לקנות את הכל, אבל בכל יום לומדים – שנים מקרא ואחד תרגום, משניות, גמרא, ולאט לאט מצטבר... כמובן, מי שהוא צעיר – בא לו יותר בקלות [רבינו אומר (ספר המידות, אמונה מ"א): "**לְעָתִיד לָבוֹא כָּל אֶחָד הַזָּעִיר מֵחֲבֵרוֹ בַּשָּׁנִים יִהְיֶה יוֹתֵר לְמַעְלָה**"], ואל לו לאדם לומר 'מה אעשה ואני כבר בן כך וכך'... לא! רבינו מלמד אותנו את הלימוד איך אדם יכול להיות בבחינת (תהלים ב, ז) "**אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ**" – אני צעיר, אני ילד, אני בחור, אני אברך, מה שאתה אוהב... איזו תקופה בחיים שאתה אוהב... אתה אוהב להיות ילד? בסדר, אבל תהיה ילד חכם, לא ילד שאין לו שכל... תהיה ילד חכם! אז הנה אתה מתינוקות של בית רבן, ונשים אותך בתלמוד תורה... אתה לא מוכרח לשבת עם הילדים הקטנים, אלא תייצר תלמוד תורה של מבוגרים בשנים, בכוחות הגוף אתה לא צריך להיות כמו ילד קטן... ואם אתה רוצה להיות בחור, אתה אוהב את שנות הבחרות – שיש אז יותר כוחות, אז תהיה בחור... וכן אתה יכול להיות אברך וכו', **העיקר תבין שאתה יכול להשלים את עצמך בכל ענייני החיים! יש אפשרות!**

'מי אומר ככה?' **הצדיקים אומרים ככה!**

בלי צדיקים, בלי אמונה חכמים, אין לנו שום דבר בחיים! אם מתבוננים בכל עניני התורה וכו' זה כל הקיום של עם ישראל – בתור רבי לתלמיד, מסורה מדור לדור ממשה רבינו בסיני! [כי אז קיבלנו את התורה, גם מקודם כמובן היו את האבות הקדושים, אבל המסורה היא מקבלת התורה, כמו שאומרים חכמינו הקדושים (אבות א, א) "**משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים**" וכו' וזה עד היום הזה!].

ואדם צריך לבקש ולחפש זאת; יש ישות באדם שגורמת לו לומר 'אני בסדר'... **מה 'אתה בסדר'?! נגיד שלמד קצת, ויש לו רקע בלימוד, אם החלטת שאתה כבר מבין – אתה מסכן... כי אתה בא בתור שיש לך כלי מלא, ומה אפשר להכניס בכלי מלא?... זה ישפך לחוץ...**

ר' נתן כשהתקרב לרבינו הוא היה גאון ולמדן וכו', והוא הוריק את השכל שלו לגמרי – עד ל0! **רבינו ימלא**

עכשיו את כל השכל שלי ואת כל החיים שלי! ולכן הוא זכה... והוא זכה להיות הכלי להמשיך את המסורה הלאה, כי היתה לו כזאת הרגשה ברבינו, וראה איך שהאור הגדול של רבינו שייך לכל יהודי! ר' נתן הוא החכם הגדול שידע איך למסור את זה הלאה! זו מתנה עליונה!

השמחה שלנו בהילולא של ר' נתן היא שזכינו לצדיק כזה שידע איך למסור לנו את הגילויים הכי גדולים שהתגלו בעולם – לשפה שאנחנו יכולים להבין אותה! וכמובן, בכל דור ודור צריכים להוריד את זה עוד יותר ועוד יותר... בוודאי בימי רבינו ור' נתן – לפני ממאתיים שנה – זה לא אותו מוחין ואותם כלים שיש בעולם, וכל הצורה בעולם כבר שונה מאד, וכמו שרבינו אמר (שיחות הר"ן, סי' ש"ח) שהקב"ה מנהיג את העולם בכל פעם יותר יפה.

הזכרנו דוגמא אחת לזה, גבי הדפסה: אם היה לר' נתן באותם ימים את ההדפסה שיכולין עכשיו לעשות, שבשניות אחדות אתה יכול לכתוב ספר ולשלוח את זה על כל כדור העולם... **אם אדם מתחיל להתבונן קצת בזה, זה פלאי פלאים! רואים בעיניים ברורות איך בעז"ה מתקרבת הגאולה, שאז יקוים** (ישעיהו יא, ט) **"כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים"...**

ומה צריכים רק? את ההכנעה! כדי שתוכל לקבל! הכלים, הלימודים, הם מוכנים ויהיו מוכנים עוד ועוד, רק מה צריכים? שמישהו יפתח לנו את הלב כדי שנכנים את זה בתוכנו! שנבין שמגישים לנו לימודים חיים איך להתחזק, איך שאפילו אנחנו נמצאים במצב לא כ"כ מרוצה לנו, **אבל יש דרך למצוא את הרצון של הקב"ה כאן!**

שבזה פותחת פרשתנו: "**וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם**", והזכרנו בשבועות האחרונים את החיבור שיש לנו בין הפרשיות: 'וַיֵּצֵא', 'וַיִּשְׁלַח', 'וַיֵּשֶׁב', ושבוע שעבר היה 'וַיִּגַּשׁ', והסברנו בזה שאדם צריך **לצאת** מהדמיונות שלו, **ולשלוח** את כל השטויות, כל הבלבולים, ולזכות קצת **לישוב** הדעת, ואז הוא מתחיל 'וַיִּגַּשׁ' – הוא מתקרב אל הקב"ה, והסיום הוא: 'וַיְחִי' – שאדם יזכה ל'חיים'!

מה זה 'חיים'? מה נקרא 'חיים'? כל אדם יגיד: אני חי! אני הולך, נושם נשימות, עברתי בדיקה אצל הרופא והוא אומר שאני חי ואני בסדר...

'חיים' זה מה שאומר דוד המלך, ואנו אומרים את זה בכל יום בתפילת שחרית בפסוקי דזמרה (תהלים ל, ו): "**חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ**" – '**חיים**' נקרא כשאנחנו מקיימים את רצון הקב"ה! כשאדם זוכה לקיים את רצון הקב"ה בדבר הכי קטן – למד איזה לימוד בתורה, התפלל, נתן צדקה, עשה איזה צדקה וחסד, שמר על השלום בית שלו, התגבר על כל הקשיים שהיו לו, בזה קיים את רצון הקב"ה, וזה נקרא '**חיים**'!

ואיתא בגמרא (מנחות מ"ד.) שתפילין נקראים '**חיים**', כי זה צריך להביא לאדם חיים ארוכים ונצחיים [לר' נתן בהלכות תפילין יש שיחה מאד מאד חזקה על זה].

והנה, כשאדם לומד בכתבים ובספה"ק רואה ש'**חיים**' זה בגימטריא שישים ושמונה, שזה גימטריא של שלושה שמות של הקב"ה: שם **אהי"ה** – אל"ף ה"י יו"ד ה"י, שבפרשת שבוע הבא נשמע בעז"ה הרבה מזה בתוך הפרשה, והוא שם של תשובה, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' ו): **אהי"ה** הוא '**אנא זמין למחוי**', כי 'אהי"ה' פירושו 'אני אהיה', ובתרגום: '**אנא זמין**' – אני זמין ומוכן, '**למחוי**' – להיות; אני מוכן ומזומן להיות! 'להיות' מה? **להיות בן אדם! לחיות! אני זמין ומוכן לכך: 'הלוואי, תן לי חיים! אתה אומר לי שצריכים לחשוב על התכלית ולהשתפר וכו', אז אני זמין, ותגלה לי איך!'...**

זה ענין של שם **אהי"ה**, והוא בגימטריא עשרים ואחת; ועתה נצרף לזה את שמו של הקב"ה: **י–ה–ו–ה**, שהוא בגימטריא עשרים ושש, שהנה אדם אומר '**אני רוצה להיות**', מה? '**להיות דבוק בהקב"ה**', בוודאי שזה מה שאני רוצה! זה ענין השם השני, שם הוי"ה, להיות דבוק בהקב"ה.

והנה, אתה הרי מסביר לי שזו תכלית החיים, להיות דבוק בהקב"ה, בוודאי אני רוצה זאת, רק תראה לי את הדרך...

ומהי הדרך? **שתתחיל מעכשיו!** תגיד: '**אנא זמין למחוי**' – אני מוכן עכשיו, ברגע זה, הלוואי! תגיד לי איך! **אני אומר לך איך: תעשה את רצון הקב"ה! תמצא מה הקב"ה רוצה ממך עכשיו! במצב שבו אתה נמצא!** 'אם הייתי במקום אחר, בזמן אחר, בתקופה אחרת בחיים שלי, אז כן'... **לא! עכשיו! במצב שאתה נמצא בו עכשיו!** אם אתה ילד, אתה בחור, אתה אברך, אתה מבודר, אתה נשוי

ב"ה, מה עכשיו המצב שלך? **תמצא את הרצון של הקב"ה מה אתה צריך לעשות עכשיו!**

וממי מקבלים את זה? מהרבי, מהצדיק, שהוא מלמד אותנו!

ילדים, אם היו מגיעים לת"ת בלי רבי ומלמד – היו מסתובבים ברחובות, וה' ישמור... רואים כבר על הרחוב את אלו שרחוקים מיהדות, אולי נמצאים באיזה בית ספר, אבל איפה...

הכלל, צריכים רבי ומלמד שיגיד לילד איך צריך להתנהג, ללמד אותו מקטנות יראת שמים, צניעות, לימוד התורה, ומדברים אליו כפי השפה שלו, הרי לילד צריכים לדבר כפי השפה של ילדים... בחור – במצב קצת יותר מבוגר, ללמד אותו כפי כוחו, כי יש לו כוחות, ואדרבה, **"ספי ליה כתורא"** (כתובות נ.) [עי' רש"י שם: 'הלעיטהו תורה כשור שאתה מלעיטו ואובסו מאכל'], תן לו הרבה תורה ויראת שמים, תעורר אותו הרבה! אתה אברך נשוי ב"ה – הרי צריכים ללמוד את כל ההלכות ולשמור את כל ההלכת השייכות לאברך – טהרה וכו' כל מה ששייך, זו החובה שלך! ובזה מצאת את רצון הקב"ה בתקופה זו של חייך.

אולם, פעמים שאדם לא זכה להיות כ"כ חזק, הוא אמנם התחיל, חיפש ולמד, אבל – כמו שאמרנו – אדם לא מובטח שתמיד ילך 'חלק' בלי שום הפרעות... ובזה אנחנו ניגשים אל השם השלישי.

דהנה אמרנו שיש את שם **אהי"ה** – **'אני זמין למהוי'**, אני מתחיל מעכשיו! מה אני מתחיל? להתקרב אל הקב"ה! אבל מה קורה אם לא זכיתי באמת להיות חזק בכל מה שלמדתי ומה שחינכו אותי? על זה צריך שתמיד יש עוד הפעם **אהי"ה**!

נמצא אפוא, שהתחלנו עם שם אהי"ה – שהוא **עשרים ואחת**, צירפנו לשם הוי"ה – שהוא **עשרים ושש**, והגענו ל**ארבעים ושבע** ביחד, ששניהם ביחד זה יחוד גדול מאד, אבל אדם לא מובטח שהוא יכול תמיד לעמוד בזה, והנה כישלון... היה לו איזה ירידה ונפילה, ונדמה לו שזהו... הוא מופרך ולא צריכים אותו...

על זה צריך לדעת תמיד שזה לא נגמר! יש עוד 'אהי"ה'! שזה השם שהקב"ה גילה לעם ישראל במצרים, מה שאנו מתחילין לקרוא בפרשת שמות, וכידוע לכולם: שאחר שבת קודש זו, מתחילין **ימי שובבי"ם**

הקדושים, שהם הימים שמתחילים לצאת ממצרים! וזה השם שהקב"ה גילה (שמות ג, יד) "**אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה**" – פעמיים!

שבזה אנו באים אל החשבון הנ"ל, שהתחלנו עם שם אהי"ה – **עשרים ואחת**, הוספנו שם הוי"ה – **עשרים ושש**, יחד הם **ארבעים ושבע**, ועכשיו עוד הפעם אהי"ה – **עשרים ואחת**, יחדיו מגיעים ל**שישים ושמונה**, כמינין 'חיים', כי זה החיים! זה נקרא שאדם חי, שתמיד הוא מחזק את עצמו! **אני מתחיל מעכשיו! אני יודע את התכלית, אני יודע מה צריך להיות, אבל הנה עוד הפעם נפלתי... עוד הפעם... אבל יש עוד שם 'אהי"ה' – אני תמיד מוכן ומזומן להתחיל מחדש!**

שזה כל הסוד של התפילין הקדושות, ולכן 'כל המניח תפילין זוכה לחיים', שזה מה שאנו מבקשים את הקב"ה ב'לשם יחוד' קודם הנחת תפילים [זה דבר גדול להגיד את זה בכל יום לפני שמניחים את התפילין]: "**וּמִשְׁפַּע מִצְוַת תְּפִלִּין יִתְמַשֵּׁךְ עָלַי לִהְיוֹת לִי חַיִּים אֲרוּכִים וְשֶׂפַע קֹדֶשׁ**", ר' נתן מסביר זאת עפ"י הסיפור של רבינו על שבעת הקבצנים (מעשה י"ג בסיפו"מ), בעניין הקבצן הראשון העיוור שהוא זכה לחיים ארוכים, ור' נתן מקשר כל זה לתפילין, כי מה העניין של התפילין? שאדם לוקח את הגוף, החומריות שלו, ומניח על היד את האמונה הקדושה, על הראש את האמונה הקדושה, הוא יודע שכל כוחו, הידיים שלו, וגם המחשבה, המוח שלו, הכל קשור אל הקב"ה! אני צריך לקבל חיים מהקב"ה, וכשאני מניח את התפילין אני **קשרתי** את זה עימי, כי המצוה היה לקשור דיקא, וקשירה של קימא צריכים...

בהלכות שבת מצינו שאדם חייב רק כשהוא קושר 'קשר של קימא', היינו לא קשר שיכולין לפתוח בקלות, ביד אחת... אלא 'קשר' הוא 'קשר של קימא'!

[כשסוגרים שידוך, נוהגין לאחל לזוג החדש: "שיהיה קשר של קימא", וקשר כזה הוא דבר שיישאר היטב וחזק, אם לא תיגע בזה – דהיינו לא תנתק ותחתוך את זה, זה יישאר תמיד! זה נקרא 'קשר של קימא'! הן אם זה קשר ע"ג קשר, או קשר של ספנים וכו' יש כל מיני קשרים (כמבואר בשו"ע או"ח סימן שי"ז].

וזה התפילין הקדושות, שאנחנו קושרים אותן על הידיים ועל הראש, ובכך קושרים את הקב"ה אל הגוף

שלנו! ולא משנה איפה אתה אוחז, יכול להיות שאתה ב'**אחי"ח**' הראשון, או אתה ב'**חוי"ח**', או ב'**אחי"ח**' השני, ירדת ונפלת, לא משנה! תתחדש תמיד! **התפילין נותנות לבן אדם את הכח תמיד להתחדש!**

וזה נקרא '**חיים**', שמילה זו מחוברת משלושה שמות אלו – **אחי"ח חוי"ח אחי"ח**, וזה אותיות '**חי ים**' – 'ים' היינו התורה הקדושה, 'ים החכמה', וכן אותיות '**חי מי**' – '**מי**' מרמז על דביקות הקב"ה, שזה (ישעיהו מ, כו) "שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ **מִי** בָרָא אֵלֶּה", ובספה"ק איתא, שבכל מקום שכתוב '**מי**' זה אור הבינה, כי יש נ' שערי בינה – חמישים שערי בינה, שזה מ"י – בגימטריא חמישים, שאדם תמיד מחפש ומבקש, בחינת (תהלים כד, ג) "**מִי** יַעֲלֶה בְהַר ה' **וּמִי** יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ", הוא תמיד מחפש איך להתקרב אל הקב"ה, וכך הוא '**חי**', שהוא תמיד מבקש: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיפֹה אַתָּה? אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְקַשֵּׁר עַצְמִי אֵלֶיךָ בַּמָּקוֹם שֶׁאֲנִי נִמְצָא בּוֹ?** זה נקרא '**חיים**'!

וזה הלימוד של פרשת השבוע: "**וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה**", הרי מדברים פה מארץ מצרים, כי יעקב אבינו היה במצרים שבע עשרה שנה אחרונות של חייו, ולא בארץ ישראל – שבה היה רוב שנותיו, ואמנם גם לפני שהוא התחתן הוא היה עשרים ושתים שנה בבית לבן, וגם שם הוא החזיק מעמד, ואם הזכרנו את ענין התפילין, כתוב בזוהר הקדוש, שהעבודה של יעקב אבינו בצאן לבן עם המקלות וכו' הכל היה ענין של התפילין הקדושות, והכל כדי לבנות את **החיים**! הוא היה בבית לבן, והוא הבין שזה רצון הקב"ה, שהוא צריך להיות כאן! אמנם הוא בבית לבן – בית רשע, אבל הוא צריך להחזיק מעמד! ולבסוף הוא חזר לארץ ישראל, וגידל את השבטים, ואז קרה הסיפור עם האחים ויוסף הצדיק, ואח"כ התגלגל שבגיל מאה ושלושים שנה הוא מגיע למצרים, ושבע עשרה שנותיו האחרונות היה במצרים.

וכתוב בזוהר, שאלו שבע עשרה השנים היו השנים הכי טובות בחיים שלו, שלכאורה זהו פלא, הרי הוא היה במצרים... אבל זה אדם שזוכה להתחזק בתוך המיצרים שלו, בתוך הדברים הקשים, דברים שנראים לעיניו כקשיים: 'כאן?! למקום הזה התגלגלתי?!'... והוא מאשים את עצמו ו'אוכל' את עצמו, במקום להתבונן: 'וכי ברצוני הגעתי לכאן?'...

הקב"ה סיבב סיבות, גלגל את כל מערכת הבריאה כדי שיעקב אבינו יגיע למצרים, ויעקב אבינו מבין שיש בזה תכלית, יש בזה סיבה!

כשמסתכלים קצת בספה"ק רואים שעתה במצרים הם עסקו בתיקון העולם ממש, היינו מה שהיה מעץ הדעת עם אדם הראשון, וכן מה שהיה אח"כ – ק"ל שנה שאדם הראשון היה פרוש וכו', ואמנם עסק בתשובה אבל עברו עליו ניסיונות קשים, והיו לו מלחמות מאד מאד קשות, ועכשיו – אלפיים שנה אח"כ – הקב"ה גלגל שיהיה תיקון, והיו צריכים לצאת ממצרים, לקבל את התורה, ובכך היה תיקון העולם [אם לא היו גורמים אחרים שעיכבו את העניין].

יעקב אבינו מגיע למצרים, והוא מבין שזה הרצון של הקב"ה, הוא מצא את יוסף הצדיק – "צדיק יסוד עולם" – שלימד את כולם איך להחזיק מעמד, איך להיות חזק עם כל העניינים שיש!

יש השפעות לא טובות, יש כל מיני תקשורת, כלים טמאים, אינטרנט, וכל מה שיש, אבל יש דרך שיכולים לעמוד בזה! לעמוד חזק!

ו'לעמוד חזק' לכאורה צריך שמישהו יבוא עם מקל ורצועה ויתן לך על הראש ויגיד לך: **זה טמא, זה גהינום, אתה תישרף...** שבעצם הוא צודק באמת, אבל **לא כך מגישים את זה לאדם**, כי אם תבוא בגישה כזאת לבן אדם, הוא מיד יאמר: זהו... אני אבוד תקוה... ובפרט אם כבר נתפס ברשת הטמאה הזאת, וזה לא קל להתנתק, אזי אפילו שהוא מאיים 'אם לא תשבור את זה אתה אבוד' וכו', יש כאלו שמרוב פחד כך יעשו, הוא ילך וישבור את זה מחמת הזעזוע שקיבל, **אבל זה לא תיקן ולא עקר את הדבר מהשורש!** אמנם לעת עתה הוא ניתק עצמו קצת מזה, אבל זה לא התיקון האמיתי, התיקון האמיתי זו התוכחה של משה רבינו, שהוא מרים את האדם והוא מביא לידיעתו: '**חביבי, מה אתה עושה לעצמך?! מה אתה מאבד מעצמך! תראה מה אתה יכול להרוויח במקום זה!**'...

בני אדם שמכורים לדברים כאלו – זה פשוט מגיע משעמום, משעמם לו, ויש לו עצה למלאות כמה שעות... הוא לא מבין שבינתיים הוא שורף את כל תאי המוח ואת הנשמה שלו, הוא רק יודע שהשעון זז ובילה קצת זמן... משא"כ אם מגלים לבן אדם: תראה למה אתה יכול לזכות במקום זה! מראים לו 'מה אתה מרוויח בזה?' הוא רואה שהוא

לא מרוויח כלום... אלא אדרבה, הוא רק נחשף אל הדברים הכי גרועים – עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, שזה – ה' ישמור – מה שמוכרים בדברים כאלו... אז הוא יודע שהוא לא מרוויח כלום, ואולי ע"י הדברים הנוקבים שאמרת לו – גרמת לו שימנע מזה, **אבל עם מה הוא 'כן' נשאר?...**

משא"כ אם בונים אותו, מראים לו **'מה אתה יכול לזכות! איזו קרן נצחית אתה יכול לבנות לעצמך בכל יום ובכל שעה! אם יהיה לך טיפה של שכל אתה יכול להחזיק מעמד בחיים!'...** 'אבל מה, הנה לא הצלחתי'... נכון, אבל צדיקים מחזקים אותנו: **'לך הלאה! חזק חזק חזק – עוד הפעם!'...** החיים שלנו זה **אהי"ה, הוי"ה**, ועוד הפעם **אהי"ה**, מדוע צריכים עוד הפעם 'אהי"ה'? כי זה ה'**חיים**' של האדם!

וזהו שמצינו בפרשת שבוע הבא, שאמר הקב"ה למשה לומר לעם ישראל **"אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה"**, ואיתא שם ברש"י: **'אֶהְיֶה' עמם בצרה זאת, 'אֲשֶׁר אֶהְיֶה' עמם בשעבוד שאר מלכיות,** ממשיך רש"י: **אמר לפניו: רבש"ע, מה אני מזכיר להם צרה אחרת, דיים בצרה זו, אמר לו יפה אמרת,** 'כֹּה **תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם' וגו'.**

ועניין כפילות ה'**אהי"ה**' הוא החיזוק האמיתי של האדם, שהנה הוא התחיל, ונגיד שהיה לו קשה ולא הצליח, אבל אם הוא שומע רק **'יהיה לך גיהינום, אתה תישרף'**, בקל מאד שיבוא לייאוש רח"ל... הוא לא יבין את ה'**אהי"ה**' השני – שהוא יכול עוד הפעם, משא"כ אם אומרים לו **'יש מה לעשות במקום זה!'** ולא סתם 'יש מה לעשות' אלא **'אתה יכול להרוויח כאלו חיים נצחיים, כאלו חיים טובים' עד שבעצמך תהיה לך פליאה 'איפה היה השכל שלי?! עם מה בילית את הימים והשנים שלי?!'...** ושם צריכים את החיזוק, לא משנה איך, למה ומה, **אל תסתכל על זה! העיקר שעכשיו תתחיל ותמשיך, ותדע שזה לא ילך כ"כ פשוט... אבל תהיה לך התחזקות!**

זה נקרא **"וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה"** – ארץ מצרים הוא המקום הכי מזוהם, ויוסף הצדיק הראה דרך שיכולים לחיות פה בארץ מצרים אפילו שכל הסביבה – **ובתוך הקהילה בעצמה** – יהיה ח"ו דברים לא טובים, אבל אנחנו בארץ גושן, שזה **"גֹּשֶׁן"**, גימטריא **'משיח'**, יש דרך להפוך את כל הגשם – כל הגשמיות – לרוחניות!

למצוא את הקב"ה בכל מה שעובר עליו!

ובזה נותנים לאדם 'חבל הצלה', ואם הוא באמת זוכה לזה – אלו החיים הכי טובים! דוקא בארץ מצרים, ששם רואים את ה"זה לעומת זה", אתה מחייה את עצמך: 'ב"ה, זכיתי לעמוד חזק!'... בוודאי, אם הייתי בארץ ישראל, זה לעילא ולעילא, אבל זו הגדולה, דוקא בארץ מצרים להחזיק מעמד!

ויעקב אבינו משביע את יוסף הצדיק שיחזיר אותו לארץ ישראל, ויקבור אותו שם – במערת המכפלה, ששם שערי הגן עדן, כי ידע שסוף כל סוף עם ישראל יצאו ממצרים ויחזרו לארץ ישראל, ודאג שיטפלו בו כמו שצריך, אבל בזה שהוא סיים את החיים – לעינינו, בעלמא הדין – בארץ מצרים, בזה לימד אותנו כזה לימוד, שאפילו אם אדם מוצא את עצמו מסובב עם כל הדברים הקשים, הוא יכול להחזיק מעמד!

כי הרי ארץ מצרים היתה המקום הכי גרוע בכל העולם, וכלשון התנא דבי אליהו (רבא, פרק ז', אות ח'): **"אֵין לְךָ אֻמָּה בָּעוֹלָם שֶׁהִיא חָיְתָה שְׁטוּפָה בִּדְבָרִים מְכֹעָרִים וּדְבָרִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין, וַחֲשׁוּדִין בִּכְשָׁפִים וּבְזִימָּה וּבְכָל מַעֲשִׂים רָעִים, אֶלָּא הַמִּצְרִיִּים בִּלְבַד"**, כל הקליפות, כל הטומאה וכל הזוהמה היה במצרים, והקב"ה רצה שעם ישראל יהיו שם ויחזיקו מעמד! יהיה להם התחזקות!

זה פרשת השבוע: **ויחי – חזק**, ומסיימים: 'חֲזַק חֲזַק וְחַזַּק' שהוא גימטריא 'מֹשֶׁה', שאנחנו מחדירים בעצמנו הלימוד הזה אפילו אם אנו מרגישים ג"כ ככה; אמנם אנחנו לא בארץ מצרים במציאות ב"ה, אבל פעמים שעדיין אדם לא זוכה להבין מהי קדושת ארץ ישראל, מה מונח כאן בארץ ישראל, לאיזו קדושה אדם יכול לזכות כאן בארץ ישראל, למה? בגלל ההשפעות החיצוניות שישנם, מי שלא זוכה – הוא לא מעריך ולא מבין בדיוק מה זה... מהי קדושת ארץ ישראל, לְמָה אדם יכול לזכות ע"י שמכנים עצמו בקדושתה!

וארץ ישראל נקראת **'ארץ החיים'** (זוהר ויקרא מ"ה ע"ב), כי בה יש את כל הסגולות הללו, לזכות **לחיים** אמיתיים, ו'**חיים**' היינו עוד הפעם ועוד הפעם ועוד הפעם! אבל כמובן, זהו ניסיון, כי לא כולם זכו לקבל את החינוך הזה, **אבל אנחנו שזכינו,**

עלינו להחיות את עצמנו עם זה, ובאותו זמן גם לזכות אחרים!

יעקב אבינו נמצא עם הילדים במצרים, ושם הם בנו לעצמם מבצר של תורה, עבודה וגמילות חסדים, שבזה היה להם כח להחזיק מעמד אח"כ בגלות מצרים, כפי שנקרא בפרשת שמות, שהוא השבוע הראשון של השובבי"ם, שאנחנו מבינים מעצמנו שזה ענין ימי השובבי"ם, שבימים אלו שעם ישראל במצרים, ומתקיים "**וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם**" וגו', וכל מה שמסופר בפרשת שבוע הבא, אעפ"כ הם מחזיקים מעמד, ואדרבה "**וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם**" (שמות א, ז).

ושם היה הלידה של משה רבינו, שהוא הצדיק האמת, שעליו כתיב (שם ב, ב) "**וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא**", כי כבר מעת לידתו הוא משדר אור לכולם! יש צדיק שכבר מילדותו שהוא חתיכה של אור, והוא מאיר לכולם, והוא נותן לכל אחד תקוה בחיים שלו, שלא יתייאש אפילו שעבר ועובר עליו מה שעובר, שלא יזניח לרגע את הרצון!

באמת הוא מקבל מכות מהצד שכנגד, אבל הוא לא עוזב את הרצון! נותנים לו אגרופים – והוא מחזיר ג"כ אגרופים!... **כל לימוד שאדם לומד, כל תפילה שאדם מתפלל, בזה הוא מחזיר!** והס"מ מפחד מזה מאד, הוא לא אוהב את זה... הוא מראה עצמו גיבור, נותן אגרופים, והוא רוצה לראות ח"ו את האדם איך שהוא מאבד את ההכרה, ואם אדם הוא חזק ומחזיר לו, אזי הוא מבין שהאדם הזה לא יושב בשקט... ואם בכל פעם הוא בא ואתה מחזיר לו – סוף כל סוף הוא מתייאש ממך...

וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' נ"א): "**היצר הרע נוקש באדם בכל פעם ומעוררו למה שמעוררו. ואף אם אין האדם שומע לו ופונה ערף ממנו, אף על פי כן הוא נוקש בו עוד פעם שני ושלישי ורביעי ויותר. אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן נגד היצר הרע, ואינו פונה אליו כלל, אזי היצר הרע מסתלק והולך לו**", הוא עוזב ואומר: 'יש לי חבר'ה אחרים שהם לא כ"כ קשים... אני אחפש קרבן אחר'...

וזו העבודה של האדם בכל ענייני החיים, שֶׁיֵּדַע: **אני צריך להצליח!** ואם הצדיקים מעוררים אותי שאני יכול להצליח – זהו! לא אכפת לי! **אני אצליח בלימוד התורה, אני אצליח**

בתפילה, בצדקה וחסד, בשלום בית שלי, אני אצליח! רק אם אני אקבל את הלימודים באמת, ואבין מה שאומרים לי ומה מוכרים לי, לא מאיימים עליך וכו' אלא מגלים לך 'תראה מה אתה יכול להרוויח!'...

באים לבן אדם ושואלים אותו: 'היית רוצה שהבית שלך יהיה גן עדן?' – 'אה... הלוואי... אבל מה אתה מספר לי? זה בדיוק הפוך אצלי!'... אבל מסבירים לו: **אם תהיה חכם, ותקבל, ותתנהג ככה, ותקבל את הלימודים שהצדיקים מלמדים אותנו, בעז"ה תוכל להגיע לדברים שלא חלמת בחלום הכי רחוק!...**

אבל בשביל זה צריכים אמונת חכמים, כי אדם טוען: 'מה אתה מספר לי?... אני בדקתי, ניסיתי, וזה לא הולך לי, וזהו'... **אבל זה יכול לחרוג את האדם, רח"ל!**

ולכן אדן צריך להיות חכם, '**חכם**' עולה כמניין **שישים ושמונה** הנ"ל, שהוא מספר של '**חיים**', כי **אם אדם הוא חכם – הוא יזכה לחיים! יהיה לו חיים טובים!**

ובזה נבין תמיהת המפרשים, מדוע הפרשה מתחילה "**וַיְחִי יַעֲקֹב**", אם תיכף הפסוק השני מיד אומר "**וַיִּקְרְבוּ** יְמֵי יִשְׂרָאֵל **לָמוּת**"? ועוד, מדוע כאן השתמש בשם 'יעקב' – "**וַיְחִי יַעֲקֹב**" ואילו בהסתלקותו בשם 'ישראל'?

עפ"י הנ"ל יובן מאד, כי זו כל החכמה של החיים, דהנה יעק"ב זו מדרגה יותר שפלה לעומת ישרא"ל, כי זה לשון 'עקב' – שפל, וזה: "**וַיְחִי יַעֲקֹב**" – לומר לך, שדיקא במדרגה השפלה, בחינת '**עקב**', הוא זכה ל**חיות**! דוקא בארץ מצרים, בכל הדברים שנראים ממש הפוך – יעקב, עקב, שפל, בארץ מצרים, המקום הכי גרוע, הוא 'חי'!

[ובזה מיישבים ג"כ הכתוב בפרשת שמות: "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה אֵת **יַעֲקֹב** אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ", שבאותו פסוק יש 'ישראל' ו'יעקב', ואם פתח ב'ישראל' מדוע סיים ב'יעקב'? עפ"י האמור מיושב היטב].

וכמה הוא חי במצרים? אומר הפסוק: "**שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה**" – גימטריא '**טוב**', וכנ"ל בזוהר, שאלו היו החיים הכי טובים שלו, כי במקום שאדם זוכה להפוך את המרירות והקושי של החיים לטוב – זה החיים הכי מתוקים והכי מאושרים!

וזהו שאומרים חכמינו הקדושים (ברכות לד:): "**במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים**

לעמוד", כי בעל תשובה כבר טעם את כל המרירות, את כל הסם, את כל הרעל הזה, הוא כבר טעם את זה... בן אדם שלא טעם את זה אף פעם, תגיד לו כמה ה'חיים' זה טוב – אזי הוא מאמין שזה טוב, אבל אדם שטעם את המרירות, את סם המוות, ועכשיו הביאו לו חיים, חיים מתוקים, לא צריכים להסביר לו מה זה... 'אתה מספר לי? עתה אני יודע היטב מה נקרא טוב!'...

זו ההתחזקות של "**וַיְחִי יַעֲקֹב**", ועל זה עושים את הסיום: 'חֲזַק חֲזַק וְנִתְחַזֵּק', והפרשה מסיימת עם המילים (בראשית נ, כו) "**וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרָיִם**" – יוסף הצדיק בארון במצרים, החביאו אותו, שמו אותו בארון במצרים, שזה מראה על הכח של הצדיק, שלפעמים הוא מאד חסוי, ובתוך ארון סגור, ובזה מסיימים, וכולם צועקים: 'חֲזַק חֲזַק וְנִתְחַזֵּק', לומר לך: תהיה חזק אפילו אם אתה ג"כ בתוך הארון הזה במצרים, סגרו אותך בארון עם מנעול חזק, ושמו את זה בתוך הנילום... או בתוך קברי מלכים... לך תחפש... אלפים ורבבות כאלו מתים חנוטים דם, הם חשבו שאף פעם לא ימצאו את יוסף הצדיק... והנה הגיע הזמן לצאת, משה רבינו מגיע: 'יוסף, הגיע הזמן לצאת, אם אתה בא – אנחנו יוצאים'... ופתאום עולה הארון מתוך הנילום – או מתוך קברי המלכים מתחיל איזה ארון לנוע ולזוז – משה רבינו רואה שזה יוסף הצדיק, לוקח את הארון ויוצאים ממצרים... **כל הקיום של עם ישראל היה ע"י יוסף הצדיק, ע"י הלימוד שהוא קיבל מיעקב אבינו!**

נמצא אפוא, שיעקב אבינו מיד בתחילת הפרשה כתוב ההסתלקות שלו, ויוסף הצדיק בסוף הפרשה, מה יש בינתיים? הברכות שיעקב אבינו ברך את עם ישראל, שהן ברכות לדורות עולם.

יעקב אבינו ראה את הקץ, ורצה לגלותו, אך לבסוף לא גילה, כלשון רש"י הקדוש: "**ביקש יעקב אבינו לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה, התחיל לומר דברים אחרים**", מדוע? כתוב בספה"ק [הרבי מרופשיץ זי"ע אומר את זה, וזו ידיעה מאד חשובה] דבר פשוט ונורא ונפלא: אם יעקב אבינו היה מגלה את הקץ, הרי יעקב אבינו היה אחר למעלה מאלפיים שנה מבריאת העולם, ועכשיו היה אומר שיקח עוד למעלה משלוש אלף שנה עד שיבוא הקץ [ויתגלה במהרה

בימינו], תגיד לבן אדם לחכות יותר משלוש אלף שנה – הוא לא יחזיק מעמד... אז בחכמה ופשיטות הוא הבין שזה לא המקום עכשיו לגלות את הצרות שיהיו וכו', אבל מה כן מגלים? **התחזקות! שיש דרך! לא משנה! אתם פה עכשיו במצרים? תתחזקו!**

ואת כל אחד "**וּבֵרַכְתִּו בֵּרַךְ אֹתָם**" (בראשית מט, כח), "**וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם**" – '**זאת**' זה אמונה, יעקב אבינו נתן להם אמונה, גילה להם שהכל תלוי באמונה, **אם אדם זוכה לאמונה – הוא עובר את הכל!** זה הסוד של החיים! שזה (ברכת 'אמת ואמונה' בתפילת ערבית): "וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת **וְקַיָּם** עָלֵינוּ" – זה הקיום שלנו!

נמצא שבאמת יעקב אבינו כבר גילה לנו את הקץ, דהיינו איך אדם עושה קץ לכל הדברים הקשים, כמו שאנו מבקשים בכל ר"ח בתפילת מוסף [יש כאלו שמשמיטים זאת, אבל מדוע לא לאמרו...]: "**וְיִהְי הַחֹדֶשׁ הַזֶּה סוֹף וְקֵץ לְכָל צָרוֹתֵינוּ תְּחִלָּה וְרֹאשׁ לְפִדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ**" [וגם עונים על זה "אמן", כי זה המשך לבקשות שלפני כן], הרי שיש סוף וקץ לכל צרותינו, נמצא שהוא גילה להם את הקץ, שיש קץ לכל צרותינו! כמה זמן זה יקח? **אני צריך להסתכל על עכשיו! איפה אני בחיים שלי עכשיו, ולהתחזק!**

זה הלימוד של **פרשת ויחי**, זה נקרא שאדם 'חי', לא רק שהוא מסתובב עם הרגליים שלו, והרופא נתן לו V – "לוח נקי"... אתה בריא... **אני צריך שהנשמה שלי תהיה בריאה! שארגיש חיים! שארגיש שאני חי בזה העולם!** זה "**וַיְחִי יַעֲקֹב**" – הצדיקים נותנים לנו זאת!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה לחיים טובים, חיים נצחיים, חיים שמחים, ונזכה בקרוב לקבל פני משיח צדקנו!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע"ה, ולע"נ
הרה"ח ר' בנימין ביניש בן ר' יחזקאל שרגא ז"ל

להצלחת בנימין בן אהרן נ"י וכל משפחתו
ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת
הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ"י
הילד ישי בן סילקא יעל נ"י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ"י
נעמי מרים בת חוה תחי'
סילקא יעל בת אביבה תחי'

ולע"נ ר' שלמה חנוך חרש ז"ל בן ר' ישראל משה,
האשה ליאת שרה בת מרדכי ע"ה, ר' יעקב דוד בן
אברהם ז"ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה
מרת חנה בילא בת ברוך ע"ה. ולעילוי נשמת הדסה
שולמית בת יצחק מנחם שיבלט"א. לע"נ אליעזר
שלמה ז"ל בן בנימין שיבלחט"א. לע"נ אהרן בן
שלמה ז"ל. והילד יהונתן ז"ל בן אושרה דינה תחי'
ולע"נ מיכל רונית ע"ה בת שרה ויצחק.

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון "אשי ישראל" בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו' ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732